

Danerê Rojnameya pêşî a Kurdî
Miqdad Mûhed Bedirxan

Armanac

Hejmar, No: 136
Sibat
February 1993
Buha - Price
15 SKR, 3DM

Rojnameya Mehane

Sempozyuma Însiyatîfa Ronakbîrên Kurd çêbû Em bi hev re bijîn, lê ne bi darê zorê

Sempozyum bi axaftina Şerafettîn Elçî vebû

Prof. Server Tanilli:
"Naskirina realîta Kurd;
naskirina coxrafya, tarîx û
zimanê Kurda ye, naskirina
kultur û mafên demokratîk û
netewî û mafên siyasî ên
Kurda ye"

Prof. Mete Tuncay: "Pirs
di nav federasyonê de di-
kane hel bibe".

Di rojên 27 û 28'ê Sibata de li
Stenbolê, li otêla The Marmara bi
însiyatîfa Civata Ronakbîrên Kurd
sempozyumek çêbû. Navê sem-
pozyumê "Pêwistiyan naskirina
realîta Kurd" bû. Şerafettîn Elçî bi
van gotinan civîn vekir:

"Li civatê kompleksa dewleta

Dûmahîk r. 11

Bav û keç bi panzerê ve kişandin û kuştin

Dewletê, gundê Dêrikê, Xîrar hilweşand.
Hemû gundî li meydana civandin, li ber çavê
wan 3 kes gullebaran kirin. Bav û keçek bi
panzerê ve girêdan û li dûv panzerê kişandin.

Dîmenek ji Gundê Xîrar ku ji alî hêzên dewletê ve hat xera kirin. (Foto: Armanac)

Roja 24'ê Sibata li der û dora
gundê Dêrikê, Xîrarê (Dumanli)
şer di navbera gerilayên PKK'ê û
leşkerên dewletê de derket. Piştî
şer hêzên PKK'ê dever berdand, hê-
zên dewletê jî wek gurên har êrişî
gund kirin. Xaniyên gundiyan
xera kirin. Gundî bi lêdanê li
meydana gund civandin. Bi hovîti
êrişî malbata Çevîren kirin, li ber
çavê gundiyan Ahmet û Yûsûf
Çevîren kuştin. Leşkeran jî azayê

yekemîn yê muxtar, Necdet Ariza
pîrsîn: Divê tu nîşanî me bidî
stargeh li mala kê heye?". Li ser
bersîva "li gundê me tu stargeh
tunene", leşkeran Necdet Ariz gu-
lebaran kirin.

Piştî wê jî leşker û milîsan, ji
meydana gund Seydo Çevîrenê 60
salî û keça wî ya 18 salî Abide bi
xwe re derxistin derveyî gund.

Dûmahîk r. 11

Li Sûriyê welatparêzên Kurd di girtîxanan de

□ Dewleta Sûriyê li ser belavoka
3 hêzên Kurd ku 4 meh berê belav
kiribûn, li herêma Kurdistanê ge-
lek welatparêzên Kurd girtin, avêt
ser malan. Hê jî hin Kurd di
girtîgehan de ne.

□ Li Kurdistanê Sûriyê careke
din siyaseta Erebkirinê dest pê
dike?

Dewleta Sûriyê li ser belavoka ku serokatiya hev-
par ya Partiya Hêvgirtina Gelê Kurd li Sûriyê, Par-
tiya Pale ya Demokratîk a Kurd li Sûriyê û Partiya
Demokratîk a Yekbûyî ya Kurd li Sûriyê, ku di 5'ê
Çiriya Pêşîn de belav kiribû, li Kurdistanê dest bi
teroreke nedîtî kir, li Hesiçê, Qamişloyê, Dirbêsiyê,
Serê Kaniyê, Dêrikê û li gelek gund û deverên din
avêt ser malan, gelek welatparêz girtin. Muxaberatên
Sûriyê daketin kuçe û cehdeyan û belavokên dale-
qandî, qetandin.

Serokatiya her sê hêzên Kurdistanê Sûriyê ev bel-
avok bi munasebeta salvegera 30 saliya jimartina
sovenî ku di 5'ê Çiriya Pêşîn ya sala 1962'an de pêk
hatibû û li dor 150 hezar Kurd jî hevvelatiya Sûriyê
hatibûn derxistin, belav kiribûn. Di belavokê de tê
gotin ku îro hejmara van kesan gelek zêde bûne. Zar-
rok û neviyên kesên ku ne hevvelatî ne di nifûsê de

Dûmahîk: r.11

Di Meclisa Sûriyê de li ser rewşa
Kurdên bê nifûs munaqesê

rûpel: 2

Banga Hêvgirtin-PDK, Kawa, PSK û YEKBÛN ji raya giştî ya Kurdistanê re

"Em mecbûr in ku vê felaketê bidin sekinandin"

"Yan emê hêzên xwe
bikin yek û dijminê xwe
ruswa bikin, yan jî emê
lekeyek binketinê ya nû
li eniya xwe xin. Em
wextê wenda nekin, rîya
sisiyan tuneye. Ji bo ku
yekitiyên herêmî bibin
yekitiyên netewî, ber-
pîrsî ya her kesî ye.

Berxwedana gelê ku
hêza xwe kiriye yek ji
aliyê tu zalimî ve nikare
bê şikandin. Ku em bi vê
zanebûnê kar nekin, si-
bê dikare pir dereng
be".

Di meha Sibata de li Diyarbe-
kirê Hêvgirtin-Partiya Demokratîk a
Kurdistanê (Hêvgirtin-PDK), Par-
tiya Sosyalîst a Kurdistanê
(PSK), KAWA û Partiya
Yekbûyî ya Gelê Kurdistanê
(YEKBÛN) li ser rewşa Kurdistana-
nê beyanek bi hev re derxistin.

Di beyanê de bi giştî li ser
rewşa Kurdistanê tê rawestan.
Qala bûyerên dirokî ku îro li Kur-
distanê her roj diqewimin, tê kirin

Belavok qala siyaseta kolonyalîst ku Tirkîyê îro wê bi hemû
hovîti û barbarîyê dimeşîne, dike.
Û dibêje, ev siyaseta îro li hemû

Dûmahîk r. 11

SILO - BULBULÊ DEMOKRASİYÊ

Naskirin û hevaltiya min û Necmeddîn

◆ İbrahim Guçlu

Di Tebaxa 1992'an de, bi amadekariya Şervan Buyukkaya, name û biranînen rojane yên Necmeddîn Buyukkaya, di pirtûka "Kaleminden Sayfalar" de hat weşandin. Ez bi vî karê Şervan gelek kêfxweş bûm. Lewra, piraniya welatparêzên hemû beşên Kurdistanê, Necmeddîn Buyukkaya kêm zêde nas dikin. Lê ji ber ku heta şehîdketina wî, tu nivîsarên wî belav nebûn; loma jî welatparêzên Kurdistanê nêrînen wî bi giştî nasdikirin. Ew jî dibû sedem ku herkes li gora argûmentên xwe nêrînen Necmeddîn Buyukkaya. Ji xwe re şirove dikirin. Vê jî bi xwe re neheqî, şaşî, tevlihevî û mûbalaxa dianî qada munaqeseyê. Ez di destpêkê de Şervan pîroz dikim û li ber biranîna Necmeddîn bi rêzgirtinê radiwestim.

Pirtûk 504 rûpel e. Dema ku mirov li naveroka pirtûkê dinêre, ji bona ku nivîsarên rojane û biranîna in, li ser pirsan bîr û rayên kûr tê de cih negirtine. Ev tiştekî gelek normal e jî. Lê di pirtûkê de ji gelek meselên tevgera Kurdî jî, ji gelek rêxistinên hemû beşên Kurdistanê û di nav van de jî li ser Ala Rizgariyê û şexsê min jî, gelek bîr û ray hatine diyarkirin. Helbet dema yê pirtûkê dixwîne, dixwaze dîtina muhatabên rexneyan jî bizanibe. Ji derveyî wê jî, ji bo ku nêrînen Necmeddîn hewcedarî rexne û munaqesên e. Ez jî dixwazim ji bo vê yekê alîkariya destpêkê bikim. Her çiqas ev destpêk dereng jî bê dîtî, pêwîst e.

Necmeddîn di name û biranînen xwe de, li ser gelek pirsan rawestiya ye. Li ser van pirsan gişan û bi kûranî rawestandina min gelek zehmet e. Ez dixwazim di çarçewa vê nivîsara xwe de, bi giştî li ser pirsan rawestim.

Ez, di 1967'an de ketim Fakkula Huquqê ya Enqereyê. Di sinifa dawiyê ya Lîsê de, pêwendiyên min bi welatparêzên Kurd yên xwendekar re çêbûbûn.

Ew kesên welatparêz yên ku min li Enqere nas dikirin, piranî endamên Partiya Karker ya Tirkîyê û komela xortên şoreşger FKF'ê (Federasyona Kulûbên Fikrî) bûn. Demek dirêj neçû, min welatparêzên Kurd yên li Stenbolê jî nas kirin. Necmeddîn jî, yek ji wan bû. Ez jî, di destpêkê de enda-

mê Partiya Karker û FKF'ê bûm; Necmeddîn jî. Heta sala 1969'an jî, hevdu nasîna me di vê çarçewê de dom kir.

Di sala 1969'an de dema ku di nav xort û rewşenbîrên çep yên Kurd û Tirk de cûdabûyinê dest pê kir, biryar hat girtin ku rêxistineke Kurdî bê ava kirin. Ji bo damezrandina vê rêxistinê, Necmeddîn li Stenbolê yek ji wan bû ku xebat dikir. Min jî ji bo damezrandina vê rêxistinê, li Enqereyê xebat dikir. Xebata Enqere û Stenbolê girêdayî hevûdu dihat meşan-

jî yek ji wan bû.

Necmeddîn çî di Partiya Karker û FKF'ê û çî jî di DDKO'yê de gelek bi aktîvî kar dikir.

Di nav têkoşîna xort û welatparêzên Kurd de jî bîr û rayên cûda cûda derketin holê. Gelek endam û berpirsiyarên DDKO ya Stenbolê, bi partiya **Dr. Şivan, Partiya Demokrat ya Kurdistanê** li Tirkîyê re pêwendî danibûn. Wek di rûpel 11'an de tê behskirin, Necmeddîn derveyî van kesan bû. Dîsa wek di eynî rûpela pirtûkê de jî tê behskirin, ji bo ku pêwendiyên Necmeddîn bi

Ji milê çepê ber bi rastê İbrahim Guçlu, Mele Eware û Necmeddîn Buyukkaya li Kurdistanê Başûr

din, ji bo vê yekê jî; xebatkar û damezrênerên vê rêxistinê ji nêzik ve hevûdu nasdikirin. Demek dirêj derbas nebû, ew xebata bi ser ket û DDKO (Devrimci Doğu Kültür Ocakları) hatin damezrandin. Necmeddîn damezrênerê û serokê DDKO destpêkê bû. Wê demê pêwendiyên wî û min, bi Partiya Karker re jî dom dikirin, lê bi FKF'ê re ji aliyê pratîk ve pêwendiyên me neman. Piştî demekê FKF'ê di kongra xwe de gelek kesên Kurd îxraç kirin. Mumkun e ku Necmeddîn

Partiya Karker û çepên Tirk re hebûn, Dr. Şivan û hevalên wî bi Necmeddîn re pêwendî danibûn û xwestibûn ku wî jî DDKO'yê jî bi dîr xin. Ji bo vê yekê jî, her çiqas di wan şertan de ew endamê jîr bû jî, lê dîsa jî berpirsiyarên DDKO'yê nedixwastin tu wezîfe bidin wî. Mirov dikare bibêje ku beriya darbeya 12'ê Adarê, Necmeddîn bi hatibû tecrîdkirin. Lê, Necmeddîn qasî jê dihat kar û xebatên xwe didomand: wê demê ew ne berpirsiyarê DDKO'yê bû.

Dem a ku di Îlona 1970'î de ez û gelek endam, damezrêner û rewşenbîrên Kurd em hatin girtin; ji bo Necmeddîn jî tewqîf hatibû birîn, lê Necmeddîn nekete dest. Sedema tewqîfa wî jî, axaftina wî ya di Kongreya DDKO ya Enqere de bû. Di eslê xwe de Necmeddîn Buyukkaya wê demê beşdarî kongra me nebibû. Hevalekî ku paşnavê wî nêzikî yê Necmeddîn bû, beşdarî kongrê bibû. Axaftinên ku li kongrê hatibûn kirin, ji aliyê "Komîserê Hukûmetê" ve bi bandan hatibûn qeydkirin. (Çimkî li gora Qanûna Komeleyetî ya Tirkîyê wê demê bi navê hukûmetê kesek beşdarî kongrê dibû Kongre taqîb dikir û Necmeddîn jî ji aliyê dezgehên dewletê ve îstixaratê ve dihat naskirin, ew axaftin, kirin malê Necmeddîn).

Dem a ku Necmeddîn firar bû jî, di wan şertên gelek zehmet de carekê li Enqere, hate hepsê serdana me jî. Bi rastî em hevalên ku di hepsê de bûn, em ji wî gelek eciz bûn û me ew rexne kir. Bi rastî jî ew helwêsta (şêla) Necmeddîn, helwêsteka pir bi cesaret bû û belkî jî gelek bibêjin macera.

Necmeddîn piştî darbeya leşkerî ya 12'ê Adarê, derbasî Başûrê Kurdistanê bû: Beriya ku derbasî Kurdistanê Iraqê bibe, bi awayekî ji me re xeber şand. Em jî bi çûna wî kêfxweş bûn. Dem a ku Necmeddîn çûbû Başûrê Kurdistanê, Dr. Şivan û hevalên wî li wir bûn û bingehên wan yên leşkerî hebûn; Necmeddîn jî li cem wan mabû. Wek di rûpel 17'an de ew bi xwe jî diyar dike, di 10'ê Tirmeha 1971'an de dibe endamê PDK-Li Tirkîyê. Wê demê ez û gelek welatparêzên Kurd, em li Diyarbekirê di hepsê de bûn. Ji bo vê yekê jî, pêwendiyên min, bi Necmeddîn re qut bûn.

Piştî bûyera ne xweş ya kuştina Seîd Elçî, Dr. Şivan, Çeko û Brûsk; Necmeddîn û hevalên xwe derbasî Sûriyê bûn û gelekê wan jî ji wir derbasî Ewropayê bûn. Dem a ku ew li Ewropayê jî bûn, Necmeddîn dev ji kar û xebatên xwe yên welatparêzî ber neda. Lê girêdayî nakokiyên hêzên Kurdistanê Iraqê, pîrsa Seîd Elçî, Dr. Şivan, Brûsk û Çeko; li Ewropayê jî di nav Kurdan de nakokiyên gelek ne xweş diqewimîn. Necmeddîn jî di van bûyeran de terefekî tûj bû, beşdarî gelek şerên ne xweş jî

bibû. Vê jî em gelek diêşandin.

Piştî 'efa 1974'an -ku bi riya Hukûmeta CHP û Millî Selamet û Dadgeha Qanûnabîngehîlan bû; îmkân çêbû ku gelek kes vegeerîyan welêt; Necmeddîn û çend hevalên wî bi kêfxweşî û bi plan û program vegeerîyan.

Necmeddîn roja ku vegeerîya Tirkîyê dest bi xebata xwe ya welatparêzî kir. Wî û hevalên wî, PDK-Li Tirkîyê ji nû ve damezrandin. Pişt re xebata wan li ser navê DDKD'ê hate naskirin û bû xebateke xurt jî. Lê di wê demê de dijîtiya wan û partiya Seîd Elçî jî dom dikir. Necmeddîn û partiya wî gavên mezin davêtin. PDK a Tirkîyê, girêdayî şikestina tevgera Başûrê Kurdistanê, rexnên li ser Berzanî û PDK-Iraqê, nedikarî gavên ciddî bavêjin. Lê piştî ku sosyalîzmê li ser wê partiye jî tesîr kir û gelek kadroyên xwendevan yên çep jî ketin nava PDK a Tirkîyê, di rewşa wê de jî guhartin çêbû. Lê vê carê jî, ew perçe bûn...

Piştî ku Necmeddîn vegeerîya Tirkîyê û wî û hevalên wî ji nûve partî damezrandin, me jî wek grûbeke siyasî kar dikir. Dem a ku di sala 1976'an de me xwest em kovara Rizgariyê bibeşînin, ji bo ku em piştigiriya welatparêzên Kurdistanê bigirin, me bi gelek welatparêzên Kurd re pêwendî danîn û bi wan re pîrsa weşanê munaqesê kir; me pêşniyarên wan girtin û me ji wan xwest ku ew jî beşdarî vî karî bibin. Wê demê, wek gurup me bi KLP'ê (Partiya Karkerî Kurdistan) re jî pêwendî danî, me bi wan re jî pîrsa Rizgariyê munaqesê kir û fikrên wan girtin. Li ser navê KLP'ê jî sê kesan yek jê Necmeddîn bû ku ji bo vê pîrsê bi min re rûnişt. Di wê civînê de min pêşniyar kir ku heval jî beşdarî weşana Rizgariyê bibin. Necmeddîn û herdu hevalan din, li dijî xebata me jî derneketin, lê payîn û taqîbkirina pêvajoya weşanê pêwîst dîtî.

Dostaniya min û Necmeddîn jî her dom dikir. Ji bo ku Necmeddîn ji zû de li Tirkîyê nedima; loma car caran me hevûdu didît. Lê dem a ku Necmeddîn ji KLP'ê neqetiyabû jî bi gelek awayan nerazûbûn û rexnên xwe diyar dikir. Ew gihîştibû wê qenaatê ku rêxistin û grûbên heyî, ji pîrsa Kurd re nikarin pêşengiyê bikin; ji bo vê yekê jî damez-

'Rûpelin ji Qelema Min'

"Di Hezîrana 1979'an de ez û Necmeddîn çûn Başûrê Kurdistanê"

randina partî an jî rêxistineke siyasî ya nû pêwîst didît. Ji bo vê jî metoda wî ew bû: Ew kadayên "girîng", "hêja", "jêhatî", "zana" û "şoreşger" yên ku di nav rêxistin û partiyên siyasî de cihê cihê cî girtine; pêwîst e ku bikevin nav pêwendiyê veşartî û bi vê riyê xwe bi hêz bikin; pişt re ji bo rêxistineke nû gav bavêjin. Ez bi xwe li dijî vê metodê bûm. Li gor bîr û baweriyê min, ev metodeke kompoyî û prowakatîf bû. Ez di wê fikrê de bûm ku ev metoda kompoyê û provokatîf bûbû sedem ku **Dr. Şivan** ji xwe re grûbeke dizî çêke, wisa jî nebe endamên PDK a Tirkiyê. Ji kuştina xwe, **Seîd Elçî, Brûsk û Çeko** re jî bingeh pêk bîne.

Necmeddîn di nameyêke xwe de (rûpel 76) diyar dike ku li gor metod û programa xwe, Rizgarî jî daxîl, bi gelek endamên grûb û partiyên re pêwendî daniye. Lêbelê dîsa dibêje ku "... ez nikarim bibêjim ku min encamên baş girtine."

Min ev fikrên xwe vekirî ji wî re jî digotin. Bi raya min, ew hevalên ku pêwîstiya rêxistineke nû û yekîtiya welatparêzên Kurdistanê didîtin; diviya vekirî di nav grûb, partî û rêxistinên xwe de wê pirsê bidana munaqesekirin û heta ji me dihat, ew kesên ku li dijî vê prosesê ne jî biguherandana û ew qanî bikirana. Di encama van munaqesên me de, Necmeddîn ji bo yekîtiya rêxistinê ji me re bi rîya **Rûşen Arslan** (Necmeddîn di rûpela 66'an

de ji hevûdîtina xwe û Rûşen behs dike) pêşniyar anî. Ji bo vê jî, biryar hatibû girtin ku em hevûdu bibînin, li ser vê pirsê qise bikin. Lêbelê, ji bo ku Necmeddîn li Tirkiyê nedima, me (Min û Rûşen) û wî, me nikaribû hevûdu bidîta; ew nehat randewuya xwe. Pişt re jî, ji bo ku Necmeddîn ji partiya xwe qetiya; careke din fîret nebû ku em vê pirsê qise bikin.

Piştî 12'ê Îlonê dema ku min ji berpirsiyarên KIP'ê pirs kir, wan gotin, ku biryareke me ya wisa tunebû. Xuya ye ku ew pêşniyara, Necmeddîn ji ber xwe ve ji me re aniye. Helbet wisa ye an jî ne wisa ye, gerek berpirsiyarên KIP'ê yên kevn diyar bikin. Lê tiştên ku di rûpela 66'an de hatine nivîsandin, rayên berpirsiyarên KIP'ê rastir nîşan didin.

Necmeddîn piştî ku ji partiya xwe qetiya, demeke dirêj derbas nebû, grûba me Rizgarî jî bû du beş. Wê demê di nav KIP'ê û PSK-T'ê de jî pirs û pirsgerêk çêbûbûn. Di encama van pirs û pirsgerêkan de ji van partiyên jî cûdabûyîn hatibûn holê. Ew perçebûna tabîî, ji aliyên birûrayên merkezi ve bi şik, girêdayî merkezeke derva dihatê dîtin. Ji bo vê, çî bi nivîskî û çî jî bi devkî gelek tişt hatin gotin.

Wek mînak hevalên ku em ji hevûdu qetiyabûn, di kovara Rizgariyê de nivîsandin ku perçebûna Rizgariyê bi plan û programa **Celal Talebanî**, bi wasita Necmeddîn pêk hat. Lê dema ku mirov li rûpela 90'î bi-

nêre, gelek bi hêsanî dibîne ku ew rayên wê demê, ku ji aliyê Rizgarî ve hatibûn nivîsandin û ji aliyê kesên din ve bi devkî dihatin parastin, ne rast in.

Di rûpela 90'î de Necmeddîn wisa dibêje: "Ez, ji aliyê me ev demê e ku dîr im. Loma di çûn û hatinê de ez li ser lîngan, bûyer û guhartinên ku di nav hevalên te yên grûba kevn de çêdibin dibihizim û dibînim. Lê mixabin min **Îbo, Îkram** an jî **Hatîce** nedît. Tîrsa min ew e ku **Îbo** û hevalên wî bikevin kemîna hevalên min yên kevn. Çimkî ew hevalên min yên kevn li dor **Îbo** û hevalên wî diçûn û tîn û nêzikayî nîşan didin..." Gelek diyar e ku di perçebûna Rizgariyê de ne bes roleke Necmeddîn tune, tîrsa Necmeddîn heye ku em nêzikî KIP'ê bibin. Helbet wê demê rojnameya **Aydnîkê** jî nivîsand ku hêzeke xurt ya hevalbendê Sovyetê, girêdayî planên welatên sosyalîst ava dibe. Ew hemû rayên ku wê demê dihatin pêşkêş kirin, "rayên pêşîn" bûn, rastiya me û wan jî diyar nedikir.

Piştî perçebûna Rizgariyê bi demê, bi Necmeddîn re pêwendiyên me pêk hatin. Di destpêkê de ez û Necmeddîn, di Hezîrana 1979-an em çûn Başûrê Kurdistanê. Ew çûyina min û Necmeddîn, di gelek şertên dijwar de bû. Lewra wê demê, piştî bûyerên Maraşê, li Diyarbekirê û derûdora Diyarbekirê "Îdara leşkerî" dihat meşandin. Li min jî dihat ge-

randin, ji bo vê yekê min xwe dabû aliyekî; rewşa Necmeddîn jî her demê xeter bû û wê jî têrê nedikir; pêwîst bû ku em ji Diyarbekirê heta Kurdistanê Iranê, grûbek çekdar û bi vê grûbê re jî gelek tiştan bibin. Di encamê de em bi serketin. Wê demê li Îranê guhartin çêbibû, Kurdistanê Rojhelat azad bibû û bi şiklê ketibû destê hêzên Kurdistanê.

Di encama van pêwendiyên de, di dawiya 1979'an de xebata me ya yekîtiyê dest pê kir. Lêbelê, ji bo ku Necmeddîn zû de li welêt nedima, me ji bo pirsên yekîtiyê îmkana munaqesên fireh û kûr nedidît. Dema ku me fîret didît ku em li ser pirsên munaqese bikin, ji bona ku Necmeddîn bûyer û pêşketinên ku li Kurdistanê dihatin qewimandin, nedikarî taqîb bike; ji munaqesên siyasî û îdeolojîk dîr bû, ew di munaqesên de dibû sedema xetimandinê. Necmeddîn bi xwe jî ew rastiya qebl dikir. Necmeddîn ev raya xwe di rûpela 95'an de jî nivîsandiyê.

Dema ku me bi Necmeddîn re pîrsa yekîtiyê munaqese dikir, wî wek berpirsiyarekî grûbekê hareket dikir. Bi rastî me jî dizanî ku Necmeddîn girêdayî grûbekê ye. Hezar mixabin, Necmeddîn tu caran di pîrsa yekîtiyê de hevalên xwe yên din ji me re nekir muxatab. Ew jî dibû sedem ku dema ku Necmeddîn amade dibû, me dikarî kar û xebatên xwe bimeşînin. Ew astengiyê gelek girîng bû. Xuya bû ku grûba wî, metodeke wisa diyar kiribû. Lê gelek caran, çî bi awayê fermî û çî jî bi awayê nefermî, me bala Necmeddîn dikîşand û şaşiyê. Lewra ew metoda dibû sedema derengketina xebata me.

Ji derveyî vê jî, me bes ne bi Necmeddîn re, bi grûba wî re yekîtiyê pêk dianî, ji bo vê yekê jî; hevûdu naskirina herdu grûban û bi hev re kar û xebatên rojane kirin jî girîng bû. Ew metoda hevalan fîret nedida van tiştan.

Di encamê de, di havîna 1980'î de fîseteke fireh ji bo me derket ku em pirsên xwe yên yekîtiyê munaqese bikin. Di munaqesên yekîtiyê de, li ser navê Ala Rizgariyê em du heval beşdarî civînan dibûn. Munaqesên me gelek dîr û dirêj dom kirin. Dema ku ez li ser pirsên taybetî sekinim, ezê vê pirsê piçekî din vekim. Lê di encama munaqesên de em gihîştin biryareke konkret. Gorê wê biryarê, Necmeddînê biçuya bi ew grûbên ku ji bo yekîtiyê pêşniyar dikir re danûstandin bikira. Piştî ku wî ev danûstandinên xwe zelal kirin, dê bihata bi me re pîrsa yekîtiyê bigihanda dawiyê. Ji bo vê yekê wext jî hatibû diyarkirin.

Di tarîxa ku hatibû tespîtkirin de Necmeddîn kar û xebatên xwe xelas nekir. Di wê nav-

berê de darbeya leşkerî ya 12'ê Îlonê pêk hat. Necmeddîn ji bo ku di wê yekîtiya ku difikirî de biser neket, sedemên wî jî diyar nekirin; sedemên nû nîşan dan û ew ji bû sedemê ku navbeyna me vebe, em ji hevûdu dîr bikevin. Ji bo ku ji sedemên eslî dîr bikevin, di nav Diyarbekirê de, him jî di şertên 12'ê Îlonê de (13 Îlonê bû), bi du berpirsiyarên me re munaqeseke sert kirin, ku hindik mabû şer derxin. Necmeddîn di destpêkê de ew sedem bi yek rûpel û nivîsara ji min re diyar kirin. Di wê nivîsara xwe de, Necmeddîn gelek êrişên neheq û ne di cî de dianî ser Ala Rizgariyê û beşek kadroyên wê. Li hemberî wê nivîsara Necmeddîn, min, li ser navê Ala Rizgariyê nivîsareke dîrûdirêj ji wî re birê kir. Ew herdu nivîsar jî di arşîva min de ne. Di pêşerojê de gava ku pêwîst be, ezê herdu nivîsaran jî çap bikim.

Ew munaqese bûn sedem ku bi Necmeddîn re peywendiyên me yên siyasî, şexsî xirab bibin. Necmeddîn ji bo kûrbûna wan nekokiyan hewl dida. Di wê navberê de pîrsa pirtûk û belgeyan ku li cem hevalê me **Samî** hatibûn parastin, Necmeddîn kir pirsên girîng û girêdayî van pirsên êrişên xwe domandin; heta êrişên xwe bir dereca şer, ku li Şamê li qehwexanekê bi hevalêkî me re şer bike.

(Di hejmara 24 ya Yekîtiya Sosyalîst de dema ku min li pirtûka **Xorto** rexne girt, di wan rexnan de ez li ser wan pirsên jî rawestiyabûm. Ji bo vê yekê jî ez naxwazim niha li ser wan pirsên hîn dirêjtir rawestim.)

Hezar mixabin ku ew pirsên ne gelek mezin, bûn sedem ku pêwendiyên me û Necmeddîn xerab bibin. Pişt re Necmeddîn ew dijîtiya xwe domand. Li ciyê ku min ew didît û silav lê dikir; wî gelek bi zorê bersîva silava min dida.

Ez û Necmeddîn di gelek şertên dijwar de bi hev re meşîyan. Necmeddîn welatparêzekî gelek egiştî û fedekar bû. Dema ku mirov bi wî re dijiya, çavê wî tu carî ne li berîka mirov bû: Ji wî çî bihate, ew dianî cîh.

Ji tevgera Başûrê Kurdistanê re û bi taybetî jî ji YNK'ê re gelek alîkarî kiribû û dikir jî. Ji bo vê yekê jî, li pirsên tevgera Bakûrê Kurdistanê bi geştiyê bi çavê tevgera Başûrê Kurdistanê û bi taybetî jî bi nêrinên YNK'ê dinêre. Dema ku name û bîranînê wî, baş bîn lêkolîn û şirove kirin; ev rastiya gelek bi hêsanî tê dîtin. Ji bo vê yekê jî, wek merivekî ku wî jî nêzik ve nas dike, ez dikarim bibêjim ku Necmeddîn zêdetir kadroyekî Tevgera Başûrê Kurdistanê bû. Piştî şehîdbûna wî, baş tê bîra min ku radyoya YNK'ê û Celal Talabanî jî di gelek hevpeyvînên xwe yên şexsî de ew rastî gelek eşkere diyar kirin. **Dûmahîk heye**

Çîrok

Çêlek

■ Nîzar Agirî

Êvarî, berî ku roj here ava, roja Sêşemiyê, di dawiya meha Nisanê de ev bûyer li dar ket.

Dunya xweş bû, bayekî hênîkî tije bihna gul û pincaran û şinkayiyek qeşeng hawîrdora qerxên çem dagirtibû. Xumxumeke sivik ji ava çem a ne kûr dihat.

Sîno, kurê Ezîzê Husêno, wek her roj li dora perçê zadê xwe li kêleka çem diçû û dihat, ew diparast. Şîva wî di dest de, çavên wî wek çavên pilingan bi diqet û bi bendewarî li hemû qorzîyên zêd digeriyan. Wek pilingê ku li bende nêçîra xwe be...

Aras, lawê Silêmanê Gurri, çêleka (manga) xwe ya bi tenê li pê

- Ma qey ezê ji te bitirsim?

Sîno nehişt ew gotina xwe tem-am bike, bi şîva di dest xwe de derbek xurt dawêşand serê wî. Aras ket erdê û di nav xwinê de gevîzî.

Kes nizane bê kê xeber gihan-dibû birê Aras yê mezin. Wek ku erd biqelişe û ew jê derkeve. Rahîştîbû darekî dirêjî qalind. Bi hatina xwe re êrişî Sîno kir û bi daran Sîno li erdê veziland, ciho-kên xwinê ji dev û lêv û rûyê wî diheriki.

Lê gund çawa bi bûyerê hesiya ev jî hîn nayê zanîn. Ezîzê Husêno bi lez ji malê derket, kulingê wî di dest de û ber bi qada şer çû. Jina wî Fatê, da pey, her du destên wê tiji

RONO Û SIRÛDÊN BÊRÎKIRINÊ

Roka ber êvarê

Ahmed Huseynî

Yara min... Li welatê we, dema ku roka ber êvarê bi dilzarî sîtava xwe ji ser keviya kêlan û ji ser kîlsa xemgîn ya goristanê, dikişand. Dema ku taristanê perdeya xwe ya komirîni vedigirt ser kolanên narîn yên xewna bapîr û dayikan. Velerzîn û şevpest, keştiya qunaxê di derya evîna min de dinaliya. Em di hêlîna xwe de bûn, bi niyaza firînê, me hogirî şîrikê simbilan dikirin, bi bazbend û nivîşt û çavşînkên, li ser derazînkên berzûrî yezdanekî mehreban dibûn...

Roka ber êvarê tîrêjên xwe dide hev, mirî li çîrên bîrîkirinê digerin, bîranîn gêr dibin, sawir û qmîş bi hev re destana sînoran duqurîfînin...

Em dûr in, her ku em navên we dibêjin em dev li zimanê xwe dikin. Her ku olana dilê we digihêje dergehên em bi saw û metirsiyan têne kesaxtin... Her ku barana serê payîzê dihingive axa we, bîna hevîdîne ji kezêba me derdîçe, em diperpîtin, em li darkokên zaroktiya xwe vedigerin, wekî şagirtan, em ji nû ve, pênuşên lîzê tûj dikin, em di xêzên mirîne de bê xal û bê bînok û nişana pîrsê ne:

Terkên eniya çolê, ew çola ku bi rûkeniyê nehenî serhatiya liwanan di hûnand. Çola me ya ku zirzî û serhişkiya zarokan di aram û bêdengiya şevê de vedîşart. Û pasvanê xewna te cansivik û pêjîndar bû, roka te di

nav lepên xwe de dinermijand, axa havîne ya ku di gîyanê te de disincirî, bi bagera çavnebarbûnê tar û mar dikir, êvarên sermestîya te, bilaçermkên bêgûneh, hemî rexên xwezayê dadîqurtand... Bîna indeko ji te diqerimî, lavlav e, gwîriz e, perpar e, mûmên vemirtî ne û bi siya te bîrtûjiya çolê diwerimî...

Dûrî ye yara min...! Dûrî demsalan û danên rojê û roka ber êvarê: Hêdî hêdî em zuha dibin, piştî me xûz dibe, serê me dibe çêregeha qermîçek û porsîpîbûnê, çavên me xewê ji bîr dikin, lêvên me dibin biyaban û dem dibe rekeha xwekujîyê, em jî dibin ardûyê vê dojeha qeşmer.

Ne paqîjiya vî welatî û ne firoşgehên gulên û ne jî sazbandên îstgehên Metroyê, û ne çayxaneyên şîkeftîni ên Stockholma kevna dikarin lîstika lagan, ya Yabo-Yadê xezalê hat, dizîya şebes û tirî, paldana rewan ya di nav benderên pûş de, Amûdê ya weke şanekê li ser hinarka berriya Mêrdînê, kulîlka bi barana êşa çîyan dijî, ji bîra me bibin...

Dûrî ye... Bê bav û bê dê ye, bê yar û bê destbirak e, tu kesî di ser pozê xwe re nabîne... Weke koremarekî, xwe li newqa kêlikan rapêçaye, rûbarê jiyana me ji dest xwe bernade...

Û roka ber êvarê xwe naspêre pencereya axîne
Xweşbîn û dilrevîn hildiperikin nêrdewana vê birîne
Wek agir e, sot û gurr e xwe dadide berhilata vê evîne
Girî sar e, diherike, xwe davêje ta û bextê vê zeminê
Tim oxir e, reng nîfir e, dinuqute ji bijangên vê nalîne
Tim êvar e, zilindar e, xwe bernade ji himbêza vê girîne

Li Tirkiyê Huviyeta Kurd

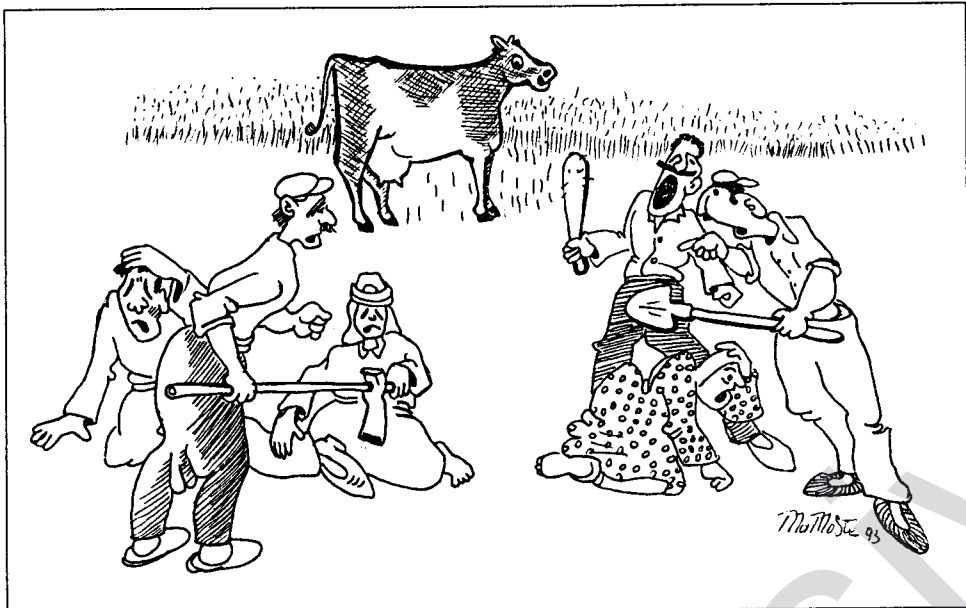
Nivîskar û lêkolîner Rohat li Almanya û Îswîçreyê du semîner dan û du civînên sohbetan de beşdar bû. Rohat semînera pêşî di 17'ê Çîleya Pêşî de li Zurichê, semînera duduyan di 27'ê Sibata de li Munihe da. Ya Zurichê jî alî Kultur-Zentrum Kurdistan, ya Munihe jî alî Kurdistan Informations Zentrum hat organîzekirin. Di her du semîneran de jî Rohat li ser **pêşketina Huviyeta (Identity) Kurd li Tirkiyê** rawestîya. Di van salên dawîn de Kurdên Tirkiyê di warê xwenasi, xwekîşkirin û hayxwehebûnê çawa tê zanîn, pey xwe ke-

tîne, koka xwe digerin. Angorî zanîyên dîrokî û sosyolojîk, ev prose-sa bi destxistina huviyeta Kurdî îro di çî qonaxê da ye? Kurd bi çî objeyan xwe dikin yek? Wek van pirsan, bersîvên gelek pîrsên mayî jî, di van semîneran de hatin zelalkirin. Di warê pêkhatin an jî pêşketina huviyeta Kurd de rola dînamîka bîngêhînan wek çanda netewî, di van semîneran de bi dûr û dirêjî hate munaqesekirin. Herwisa Rohat di 16.01.1993'an de li St. Gallen û di 28.02.1993'an de li Frankfurtê, di civînên sohbetî de jî beşdar bû.

Agahdari

Ji ber çewtîyê teknîkî ya postê, Armanc (No:135) negihîştîye destê hin aboneyên me. Ji ber vê kêmasîya teknîkî em ji aboneyên xwe yên ku bê Armanc mane lêborîne dixwazin.

Armanc

xwe radikîşand. Hişk bi werîsê di hustuyê wê de girtibû û bi hemû hêza xwe hewil dida ku çêlek devê xwe navêje ji zadê xelkê de.

Aras û çêleka xwe nêzîkî zadê Ezîzê Husêno bûn. Çêlekê ji nişka ve xwe rakîşand û devek avêt ji simbilan de.

Di wê deqîqê de çavê Sîno li çêlekê ket û simbilên delal yên di devê wê de dît. Hişk û aqil di serî de nema, birûsk ji ber çavan çûn, rehên cênîga wî li hev ketin. Kir qîrîn û bilez ber bi Aras baz da. Jê pîrsî:

- Ma gelo xelkê zadê xwe ji bo çêleka te çandîye?

Aras got:

- Malxerabo, baqek simbil ziyane nagihênê zêd û dunya xerab nabe.

Sîno bihn neda xwe û got:

- Heger çêlek her rojê qevdeki bixwe wê rojek bê ku zad namîne.

Aras got:

- Law ez tu carî nahêlim çêlek zêd bixwe û vê carê jî min bi hemû hêla xwe ew radikîşand, lê nîzanim çawa bû firset ji min sîtand û çend simbil rakirin.

Sîno:

- Divê te çêlek ji nêzî zêd derbas nekira.

Aras got:

- Ma jiyana we li ser wan çend simbilan maye?

Sîno bi hêrs:

- Tu bi serde ji zimanê xwe dirêj dikî?

Aras lê veğerand:

şiv û dar bûn. Li pey wê jî, xesuya wê, diya Ezîzê Husêno, bi pitpit û bi xeber û dijûnên nemayî ku ji malbata Silêmanê Gurri re dida. Ta heştê bapîrê wan û ta roja qiyametê.

Lê zengilê xeterê li dergehê Silêmanê Gurri jî xist, bi hawar û qîrînen hestirî hemû ji mal derketin, dest û lepên xwe vemaltin û rîya meydana şer girtin. Di destê Silêman de mirdiyaqên xênî, li pey wî keça wî ya mezin, Nêrgîzê, pişt re jina wî ya dest bi hevîr û paxil vekirî û pêxwas ji hundur pengîzî û dest bi Hawarê kir. Pîrê jî derket, bi kulman bi singa xwe ket û lanet li dê û bav û bavpîrên Ezîzê Husêno anî.

Xelkên gund bûn wek şîrî û rîya çem girtin. Gava roj çû ava şênîyên gund tev de li ber çem civiyabûn. Li qerexa zadê Ezîzê Husêno ku şerê mezin di nav de li dar ketibû. Sîno û Aras ji serî ta pê, di nav xwinê de mabûn û xelkê ew revandin nexweşxanê.

Serê Ezîzê Husêno hatibû şikandin, jina wî, Fatê qirika wê birin bûbû. Diya wî derbek ji newqa xwe xwaribû û di çem wer bûbû.

Silêmanê Gurri ji piştî xwe birin bûbû. Jina wî bi destê xwe yê çepê girtibû da ku xwinê rawestîne. Diya wî kulmek ji zîkê xwe xwaribû û her hawar hawar bû, porê xwe dikişand.

Çêlek li kêleka çem mexel hatibû, tîr genim xwaribû. □

Akiko, Japoniya ku di salekê de fêrî Kurdî bûye:

"Êşa Kurda neqlî dilê min jî bû"

■ Zinarê Xamo

Heta nuha min Tirk, Erebi, Asûrî, Ermenî, Alman û Swêdî-yên ku bi Kurdî fêr bûbûn, dîtî-bûn, lê yeka Japonî, min nedîtî-bû. Lê tesadufên dunyayê pirr in, gava dem tê, meriv dibêje "hella hella, ev jî hebû ha!" Li buroya Armancê gava ez rastî Akikoya Japonî hatim (25.11.92) û bi Kurdî silav li min veherand ez şaş mam, min di dilê xwe da got "hella hella Japon û Kurdî!"

Akiko ji Şamê dihat, rêwîya Tokyoyê bû. Ji bo dîtina me, rîya xwe bi Stockholmê xistibû. Û nuha jî li buroya Armancê mîvana me bû. Piştî sohbetê kin min jê daxwaza hevpeyvînekê, rûniştînekê kir. Akiko keçiyeke pirr mutewazî ye, dibêje "ez ne tiştekim ku hûn bi min re hevpeyvînekê bikin. Lê ez israr dikim. Li ser vê, ciwanîkê daxwaza min bi kêfxweşî qebûl dike û êvarê dibe mîvana min.

Akiko ji gelek alî ve keçeke entresant e. Ew piştî tesadufekê biryara fêrbûna Erebi dide û fêr dibe. Lê di dema xwendinê de têkiliya wê bi Kurdan re çêdibe, îcar biryarê dide ku Kurdî jî fêr bibe û fêr dibe jî. Ji bo fêrbûnê diçe Parîsê û Şamê darsa Kurdî digre. Bi wê jî qîma xwe nayne, ji bo ku di nav millet de piraktîkê bike, diçe Diyarbekirê, li malên Kurdan dimîne, Kurdîya xwe bi pêş dixê. Û piştî xebateke, deh mehan tê nuxta ku kanibe bi hêsanî bersiva hemû pirsên min bide. Ez jê re dibêjim:

- Te ji tarîx û zimanê Erebi destpêkirîye. Tu, li Sûriyê mayî, te li wir ziman xwendîye. Û îşev jî tu li mala Kurdekî, di nav Kurdan de rûniştîye, bi Kurdî dipeyive. Çawa bû tu hat ve nuxtê? Ev întrese, ev tesaduf çawa çêbû?

Li hember vê pirsê min di mîzice. Dibêje:

- Çîrok pirr dirêj e. Min zimanê Erebi salekê xwend, piştî salekê ez çûm mektebê, qismê tarîxê. Di vî beşê de ji Qamişloyê xwendevan pir bûn, hemû Kurd bûn. Muamela wan bi min re pirr baş bû. Ez çûm malên wan, min urf û adetên wan jî nêz ve dîtî. Min dilê wan nas kir.

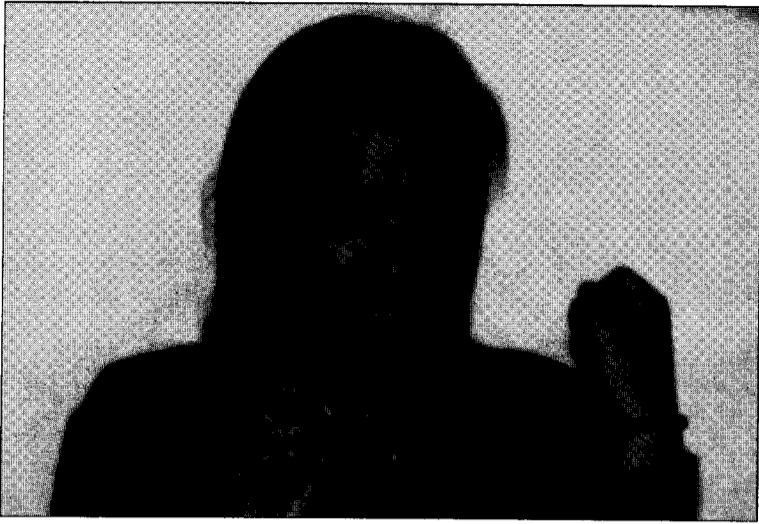
Gava meriv li Akiko guhdarî dike, meriv dibîne ku bi rastî jî çîroka wê ya fêrbûna Kurdî dirêj e. Di dema şerê Xelîcê de ew çûye Hesiçê, Qamişloyê, bi rojan di nav millet de maye, tirs û heycana ku wê Seddam êrîşê Kurdistanê Sûriyê jî bike, bi çavên serê xwe dîye. Xwestiye di dema şer de muşahada pisikolojiya millet bike. Dibêje:

- Millet nîv bi tirs û nîv bi hêvî bû. Digotin piştî şer belkî Seddam here û Kurdistanê çê bibe.

Li gor wê her Kurdekî Kurdistanê Sûriyê dixwest bi hawakî, alîkariya Kurdên Iraqê bike.

- Hetta hin hevalên min ên xwendevan dixwestin herin şer. Wilo min û wan, me yek tişt hîs dikir. Yanî min jî 'eynî wek wan şûreker derbas kir. Ew êşa di dilê wande neqlî cem min jî bû. Piştî vê dan û standinê min xwest ez mesela Kurd bêtir nas bikim. Û ji bo wê jî Kurmancî lazîm e.

Û tiştê lazîm kiriye, çûye li Kurdistanê Sûriyê û li Kurdistanê

Akiko: "Min Kurd jî nêz ve nas kirin. Ew êşa di dilê wan de neqlî cem min jî bû." (Foto: Armanc)

Turkiyê bi mehan di nav millet da maye. Bi Kurdî peyivîye, guhdarî kiriye. Bala xwe daye ku ev jî têr nake, îcar lîxistiye çûye Parîsê, Enstîtûya Kurdî, li wir jî Kurdekî Sûriyê darsa Kurdî girtîye.

- Par ez veheriyam Japonayê. Min proja xwe çêkir. Min dixwest ez Kurmancî fêr bibim. Lê çawa? Hat bîra min li Parîsê Enstîtûya Kurdî heye. Min got ezê biçme ba wan. Û ez çûm Parîsê, Enstîtûya Kurdî. Min dixwest ez mamostayekî bi İngilîzî-Kurdî ya jî Kurdî-Erebî zanibe bibînim. Mamostekî ji Kurdên Îranê jî min re got: "Yek ji Sûriyê heye", kêfa min hat. Ew, Kurdekî ji Qamişloyê bû. Kurmancî baş zanibû. Ez çendekî mam. Di vê demê de ji sibê heta êvarê ez wer li ba wî bûm. Min pirr feyde jê girt.

Ji ber rewşa aborî nikanibûye pirr bimîne. Vedigere Şamê. Piştî xwendina Parîsê biryarê dide ku di nav millet de bimîne. Li Şamê piştî mehekê du mehan dostekî, Dilawer Zengî nas dike. Sê mehan jî li ba Dilawer giramera Kurdî dixwîne. Lê ji tempoya fêrbûna xwe ne razî ye. Dibêje:

- Piraktîk tunebû ez her bi Erebi dipeyivîm. Ez pirr aciz bûm. Min biryar da ez herim Tirkîyê. Çimkî li wir kes bi Erebi nizane. Û ez çûm.

Çaxa Akiko bi telefuzê Japonî hêdî hêdî van tiştan jî min re dibêje, li ser navê wan kesên ku "gotinên pirr mezin" dikin, lê bi zimanê xwe napeyivin yan jî hewl nadin ku fêr bibin, ez fedî dikim, li ber xwe dikevim.

Belê, Akiko carê gotiye "ezê fêr bibim" û wê fêr bibe jî. Ew di havîna 1992'an de dihere Kurdistanê. Li Diyarbekirê li dor mehekê li mala Kurdperwerekî dimîne. (Ez navê xwediyê malê jê dipirsim, nabêje). Di vê demê de xwe bi pêş dixê.

Ez entresa wê ya li hember tarîx û zimanê Erebi jî meraq dikim. Dibêjim çima Erebi, çima tarîxa Ereba?

- Çîroka wê jî berî deh salan dest pê dike. Li Tokyoyê, li Unîversîtê di sinifa yekê da bûm. Maddeyek li ser tarîxa Îslamê hebû. Di sinifê de xwendevanekî Suûdî hebû. Ji delîl mamoste ve, wî sûreke Qur'anê pêşkêşî me kir. Ev cara ewil bû ku min ayetek ji Qur'anê dibihîst; bi zimanê Erebi.

Dengê wî pirr xweş bû. Dengê wî li ser dilê min tesîreke mezin hişt. Tişteki pirr sipehî bû. Piştî salekê ez çûm qismê tarîxê, min dest bi xwendina tarîxa Ereba kir. Piştî ku min xwendina xwe qedand, min xwest ez derkevim derve; ya Misirê, ya Urîdîne ya Tunîsê ya jî Sûriyê. Ez çûm Suriyê.

Diçe Şamê. Li wir salekê Erebi dixwîne, Erebiya wê pirr baş dibe. Ew bi rûyekî kenok dibêje:

- Ewîlî meyla min li ser Erebi bû. Lê piştî ku danûstandina min bi Kurdan re zêde bû, ew meyla min bi alî Kurdan ve guherî.

Min jê pirsî; Tu mehekê li Kurdistanê Tirkîyê mayî. Di vê de-mê da tiştê herî bala te kişand, ku tu yê zû bi zû ji bir nekî çîye?

Bi yek gotinê bersiva min dide: - Tirs

Ez meraq dikim. Loma jî dibêjim, jî çî?

- Ji dewletê û ji îthamên hin kesan. Ez mêvana yekî bûm. Ew jî dostê hêzekê bû. Dilnexwazê dikanişû bigota "eva ecnebî li vir çî digere, gelo îşek tê heye?"

Piştî wê ez dipirsim: Baş e, tiştê herî xweş ku wê ji bîra te neçe çî ye?

Akiko li hember vê pirsê min jî pir nafikire; dibêje:

- Meziniya dilê gelê Kurd. Ez mîvaneka bê west bûm, bes wan got "ehlen û we sehlen" Ez qebûl kirim.

Akiko dixwaze bi gotinê hêsa tişteki li ser Kurdan binivîse ku gelê Japon kanibe jê fahm bike, li ser Rojhelata Navîn hinekî îhtîmamê çêbike.

Akiko dikane bi du elfîbeyan jî (Latînî-Erebî) Kurdî binivîse û bixwîne. Lê li gor wê Latînî hêsanter e.

Ditînen Akiko li ser jinên Kurd jî hene.

- Jinên Kurd xurt in, bes li ser yê Kurdistanê Sûriyê tesîra Ereban û Îslamîyetê bêtir heye. Pir di hundir de mane. Lê, mesela ez çûm Stenbolê, min dît ku gelek jinên Kurd ji bo Kurdan dixebitîn. Lê li Şamê kêmin.

Lê Akiko aliyekî Kurdên Suriyê ye baş ditiye, ku ji min re pesnê wan dide. Dibêje li gor ehlê Diyarbekirê bêtir bi Kurdî dipeyivin. Li Diyarbekirê zarok bi Kurdî nizanin.

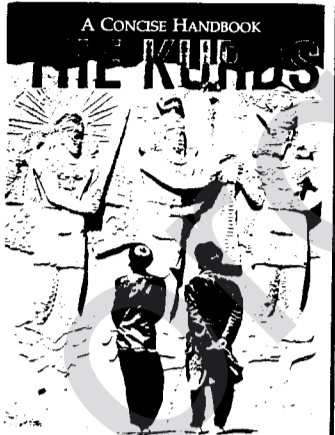
Weşanên Nuh

Amadekar: Rohat

Mehrdad R. Izady, *A Concise Handbook-The Kurds* (Destpirtûkeke Muhtasar-Kurd, Weşanxana Crane Russak, 1-XIII+268 rûpel, Washington, 1992).

Di nav rûpelên vê pirtûkê de zaniyarî û agahdariyên li ser Kurdan bi tehrekî kurt çîh girtine. Pirtûk wek xebateke referansê hatiye amadekirin û ji deh beşan pêk hatiye. Di dawîya her beşê de, angorî naveroka beşê, pirtûknasîkê jî çîh girtiye, bi vî tehîrî xwendevan li ser çavkanî û materyalên mayîn jî agahdar dibin. Amadakerê vê xabatê Mehرداد R. Izady hevkarê Unîversîta Harvardê ye (Beşê Ziman û Medeniyetên Rohilata Nêzik).

MEHRDAD R. IZADY

Rosmarie Thümminger, *Fidan-Langer Weg in eine neue Zukunft* (Fidan-Di Pêşerojêke Nûh de Rêya Dirêj) Weşanxana Herder, 128 rûpel, Wien, 1992.

Ev romana ji bo ciwanan hatiye nivîsin. Di nav rûpelên romanê de Serboriya Malbateke Kurd çîh girtiye. Ev malbata Kurd li Avustriyê dimîne, malbat paşê dixaze vegere Tirkîyê. Fidan navê keçeke vê malbata Kurd e, donzde salî ye. Xuşkeke wê jî heye, navê wê Zozan e. Zozan rastî xortekî Awustriyê tî. Ev yeka, lingê wê malbata Kurd dixê so-

leke teng. Roman, li ser bingehên dubendiyên çandî (kultûrî) hatiye avakirin.

Şengül Şenol, *Kurden in Deutschland* (Kurd li Almanyê), Weşanxana Haag-Herchen, 242 rûpel, Frankfurt, 1992.

Ev pirtûk li ser rewşa Kurdan ku li Almanyê dimînin, hatiye nivîsin û ji pênc beşên bingehîn pêk tê: 1) Kurd û Kürdistan, 2) Sî Salîya koçkirina Kurdan li Almanyê 3) Dubendiyên Huvîyetê yê Dema Koçkirinê û Kurd 4) Di Xebatên Sosyalî de Kurd 5) Rêxistinên Kurdan yê Xwealîkar li Almanyê. Şengül Şenol ji sala 1980'ê virda li Almanyê dimîne, beşa Sosyal-Pedagojî xwendîye, wek rojnamevan kar dike. Pêşgotina pirtûkê jî aliyê Jürgen Trittin de hatiye nivîsin (Wezîrê navça Niedersachsen)

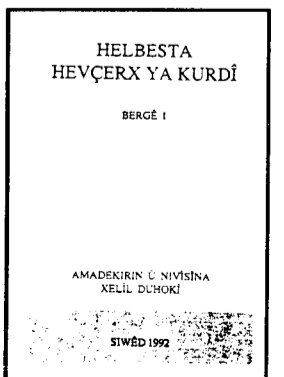
Nuh Ateş, *İç Anadolu Kürtleri* (Kurdên Anadolîya Navîn), Weşanxana KOMKAR, 141 rûpel, Köln, 1992.

Îro li dorberê bajarên Konya, Ankara, Kirkşehîrê bi sed hezaran Kurd dijîn. Ji ber çî sedeman û di kîjan salan de Kurdan koç kirine van navçên Anadolîyê?. Nivîskar, di vê pirtûka xwe ya nûh de dixwaze, bersiva van pirsan derxe ronahîyê. Ji aliyê din, rewşa wan, belavbûna wan, çand, urf-edetên wan û gelek agahdariyên etnografîk li ser van Kurdan tên pêşkêşkirin.

Xelîl Duhokî, *Helbesta Hevçerx ya Kurdî, Bergê 1*, Weşanxana (ne kivşe), 431 rûpel, Swêd, 1992.

Di nav rûpelên vê berevokê de 16 helbestvanên Kurdên Iraqê yê ku bi zaravê Kurmancî dinivîsin, çîh girtine. Di destpêka her beşê de agahdariyên kurt li ser jîyana helbestvanan tê dayîn, piştî wek nimûne çend helbestên her helbestvanekî tên pêşkêşkirin. Di dawîya vî cilda yekemîn de ferhengokeke ku ji pêyvên nenas pêkhatî jî, çîh girtiye.

DOSTÊ MÎNO ERCÎYAYE OSMAN AYTAR

Haydar DÎLJEN

"Doza (de'wa) mi a ya ki şaro Kurd zî zey şarandê azadan ê binanê dinya, heme heqanê xo bigiro. Ez ze şexs na baweriya xo rê wayir (wahêr) vejiyêna û ez do wayir vejiya zî. Qandê coy ez ameya Tirkîya di bimana ki na ray di xebata xo bidomna".

Osman Aytarî, wexto ki serra 1990 di Îstambul di tepêşiya nê qiseyê corênî şkence di polisan rê vatî. Nê qisan ser ra nezdiyê hîrê serrî ravêrdî, Osman 22'yê mengda jewîni (yewîni) di qandê nuştayendê (yaziyendê) xo fina tepêşiya û kewt hepisxane. Oy o hepisxane ra zî Medya Güneşi rê nuseno. Nuştayê xo yê amora (hûmara) 23. a Medya Güneşi di kolonyalîstan rê meydan waneno û wina vano:

"Ki şîma mehfezekerdîşê îdeolojîda resmî di îsrar bikerê û şîma hewna bi reçetandê nijadperestey û şovenîyan a bi meselada Kurdan a aleqedar bê, qet qanûn û qerarnameyê şîma yê nijadperestî, şovenî û antî demokratîkî, ki ze şemşêrê Demoklesî ma ser ra hêl benê, nêşenê vernî îfadekerdena rastey a ma ra bigirê."

Dostê mino erciyaye Osman Aytar, serra 1960'î di Sêwregi di marda xo ra biyo. Mektebda destpakerdîşî (ilkokul) di, mektebda miyanîni (ortaokul) û lise di telebeyêdo jêhatî bî. 1980 di Diyarbekir di kewt Fakulta Tibbî. O zî zey keylê xortanê Kurdan lise ra tepiya bi meselandê welat û mileta xo ya aleqedar bî. Wexto ki Unîwersîteya Diyarbekirî di wendê zî ze xortêdê welatperwerî xortanê Demokratanê Şoreşgeran miyan di cayê xo giro. Cûntaya 1980 dim a o zî mecbûr mend ki wendena xo ca verdo û welat ra bivijiyoy.

Osman, çend serrî tebera mend. Qiseyê ci yê ki mi seredê nê nuştî di nuştî, ci rê bî ze qanûn. O qandê resayîşê hedefê xo şew û roj girweya, coxrafayêda hera di herket kerd, bi seyan a meqaley nuştî.

Jû-jû finî şî welat û ame teber. Meseleyê welatî her sewiye di bi Kurdan a munaqêşe kerdî.

Ey weş qene'at ard ki şarê Kurdistanî do esas bi xebata zeredê welatî ya bireso azadey û xwiseraya xo. Qandê coy o 1990 di fina şî welat.

Goreyê belgeyanê ki dosyada ci di yê, 4'ê mengda Gulana 1990 ra heta 23'yê Hezîrani ajananê Tirkîya Îstambul di her roj o taqîb kerdo. O 23'yê Hezîrana 1990 di Îstambul di tepêşiya, 17 rojî Îstambul di pa şkence kerdî. Dima 9'ê Temmûzi di o berd Diyarbekir. Heta 15'ê a mengî zî şkencexanandê Diyarbekirî di ci rê şkence kerdî. Osmanî hîrê heftey pêser o şkence di labirê vera polîsandê Tirkan zey camêrdan a xo ver ro da û heme dek û dibareyê eynan pûç vetî. 15'ê Temmûzi di o berd mehrama û tewqîf kerd. Osmanî zeredê hepisxanî di zî xebata xo sist nêkerdi. Wexto ki Hepisxaneyê Diyar-

bekirî yo namedar di bi, 28.8. 1990 di Amnesty rê, 16.9.1990 di zî şkencexanê ki Kurdistan di benê ser o Komîteyê Vernîgirotîşê Mehmeleyê Xirabî rê raporêda dergi nuştî. Nê rapor di va "Seraserê Kurdistanî biyo cayê tehdâ û şkencî. Şkence Tirkîye di biyo politîkaya dewletî û awayêdo bi sistem a dewam keno."

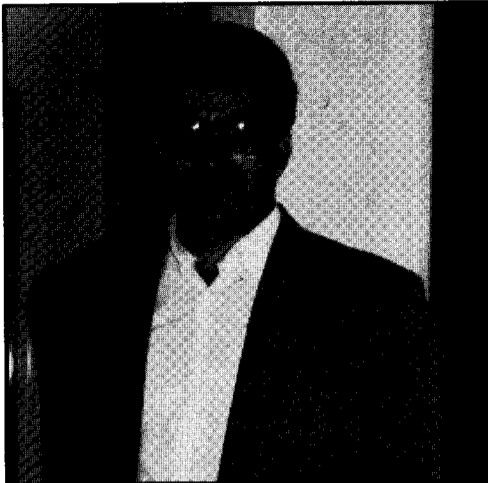
Hepisxaneyê Diyarbekirî ra veradeya tepiya, bi namedê "Talihê Makus" ê Kurdî û Projeyê "Rojhelatêbaşûrî"-Proble-mî û Raştî (Kürdün "Makûs Talih'i ve "Güneydoğu" Anadolu Projesi-Sorunlar ve Gerçekler) û Alayîyanê Hamîdiyeyan ra Heta Pawitoxanê Dewan (Hamidiye Alaylarından Köy Koruculuğuna) di kitabî nuştî. Kitabê ey şarî miyan di weş alaçe dî.

Amora Medya Güneşi ya 16. ya tepiya Osman bî Mesûlê Umûmî yê Neşriyatî yê na kovari (dergi). Amora 16. ra tepiya heme sernuştayê Medya Güneşi ey nuştî. Hetta be'dê tewqîfbiyayina xo zî nuştani ra fek vera nêda, hepisxane di zî nuştayê xo nuştî û resnay Medya Güneşi. Osman, heme nuştayanê xo di zî problema Kurd û Kurdistanî ser o vindeno û raya helkerdîşê mesela Kurdan misneno (nawnenno).

Osman, serranê ki Awrûpa û cayandê binan di mend, zey tanîni (tayîni) wextê xo bi çiyandê veng an nêraviyarna. Ey him kitabî nuştî him zî tanî (tayn) kovar û gazeteyan rê bi seyan a maqaley û nuştayê bîni nuştî. Zivan misa (bander bi). Berey dest bi nuştîşê Kurmanckî û Dimilkî kerd, labirê rew misa. Nika nuştîşê Kurmanckî û Dimilkî yê ci, ê zaf nuştuxan ra weşêr o. Na mesela di zî ganî (gerek) zaf Kurdî Osmanî ra ders bigirê.

Qerardarbiyayîş û fedakareya Osmanî, ci rê zaf dostî zî dişmenî zî peyda kerdî. Bêguman dişmeneyê kesan û dezgeyan ê ki menfe'etê eynan îşxalkerdîşê welatê ma û lingan bin di verdaiyîşê mileta ma di esto, bêminet a.

Ez jû-jû finê fikiriyêna, Osman Aytarî zî zey ma bi seyan a kesanê binan şayê xo rê Awrûpa mesken kero, xo rê karê bivîno yan zî mucadele ra fek verra do. Labirê ey rayênda riskine û fedakarey nê xo ver, maciranê siyasiyan rê bî nimûneyendê veraçiman û erciyaye. Heta nika, bêxeyja (bêxeyra) Osmanî û M. Cibrânî, kadroyanê Kurdanê Tirkîya

Osman Aytar (Foto: Armanç)

ra, çî siyasetan û çî zî kesandê xoseran ra -jew didi netêda- o sewiye di çî kesî rayêda wina nêne xo ver. Beno ki partiye ra, grûbê ra çend kesî yan zî çend kesê "xwiser"î qandê gerillayey yan zî xebata siyasi a geayrayê welat, labirê amora kesandê siyasiyan ê mesûlan ê winasînan (enasarênan) zaf tayn a.

Co ra Osman maciranê siyasiyan ê peydê cuntaya 1980 miyan di wayirê 'edeîendê newî û rûmetinî yo. Baweriya mi bi xo a ya ki rolê kesandê winasînan xebat û lebata siyasi di gird o. Merdimê wina fedakarî, qerardarî û wayirê mesûliyetey çend vêşî bê, do reyayîşê welatî û şarê ma hendi rew bo.

Osman nuştayê xo yê amora peyên a Medya Güneşi di wina vano:

"Eke ma bi mesûleteya tarixî ya meselan ra nêwiniyê, sebebanê vinikerdîş û pedeyayîşê serehewadayan û xoverrodayanê Kurdistanî ra dersan nêgirê, bi qerardarey a mudaxeleyê meselan nêkerê, vinikerdîş û pedeyayîşê heme gamî şeno ma sere di bêro. No vinikerdîş û pedeyayîş do ê ma hemini bo."

Ma îcab keno ki kes qiseyêna nê qiseyandê Osmanî ser kero? Nê qisey îspat kenê ki mesûliyeteyêda girdi û xorînî rihdê Osmanî di halên viraştö. Kurdê zey Osmanî garantiya rojê meştin ê welatê ma yê. Kurdê ki no derce di fedakarey kenê çend zafî bê, reyayîşê welatê ma do hendi nezdi bo. Keso/Kesa ki xo welatperwerêdo/welatperwerêda Kurd zano/zana, fikrê ci çiçî beno wa bibo, ci rê zanayîşê qedrê kesandê winasînan a tepiya çiyê nêkewno.

Wexto ki mi no yazi nuşt mehkmaya Osmanî rê di heftey mendbi. Ez hevî kena ki Osman serbest veradiyo. Çiki ewro, kaosê Kurdistanî di zaf ihtiyacê Kurdan bi kesandê zey Osmanî ya esto.

Kongreya Federasyonî Swêd di

Kongreya 13. a FKKS rojandê 27 û 28'ê Sibatî di Stockholm di Medborgarhuset di viraziya. Kongre di 43 komeleyan (dernegan) ra 144 delegey hazir bîy. Na kongre di destûrname (tüzük) di xeylê virnayînî (bedilîyayîşî) bîy. Endamê komîta karger a Yewîya Ceniyan (Yekîtiya Jinan) û Xortan bî delegey tebîî yê kongre. Kongre do di serran di finê kom bibo. Labelê nabeynê di kongreyan di do konferansê bibo. Ancî komîteyê rayber (îdarekerdax) ê Yewîya Ceniyan û Xortan ra kesê do bibo endamê komîteyê rayber ê Federasyonî.

Mûyênda Sipî

QEDRÎCAN

Ewro, şewra ez lîlikî ver ra ravêrdê. Mi pordê seredê xwi miyan di mûyênda sipî dî... Zey birûsikê (virsikê, virsoyê) şewa tarî çirûsiyayê (beriqiyayê).

Gama ki çimê mi pa kewt, ez veciniqiyaya; zeki nişkê ra şimşêrê seredê mi ro gino. Zeki jew (yew) azmîn ra bêro war, beyraqênda sipî ci dest di bo û mijdiyana (mizgîna) mergî bido mi. Mi fahm kerd ki derdêndo bê derman o, yan jî lay kefenî ra vîyayên a...

Ey mûya sipî! Mi caran renga sipî zey gewreya to siyay, û roşni hendê roşneyda to tarî nêdî. To heme çiyoy sipe çimandê mi ver o siya kerd, heta roşneya aşm û rojî, heta roşna her di çiman. Û to heme çiyoy siya jî çimandê mi ver o sipe kerd, heta qijika siyay, heta bext û zerrîya siyay.

Ey mûya sipî! To xwi kamcîn pencera ra eşî seredê min ser û to kamcîn ray ra xwi resna cênigda (cînegda) mi?! Ti senî şena nê hêgayê tarî di tik û tenya, bê embaz û birak bimana? Qet çimê to nê tarîyê siyay ra nêterseno?!

Ey mûya sipî! Ez nêzana ez xwi senî to ra bixelîsna û senî to ra birema!

Qet faydeyê ci mi rê çiniyo ki ez to cadê to ra bianca yan jî to boyax kera. Ez nêwazena ki miyanê di mûsîbetan di bimana: Mûsîbeta zûran û mûsîbeta pîrbîyayîni...

Ey mûya sipî! Ez vînena ki ti wayira dek û rîpan a, ti hêdîkî

goşdê embiryanandê xwi di kena piçpiç, ti înan xapênena ki ê jî zey to bibê û cilê (çinayê) ki to xwi ra dayê, ê jî xwi ra dê. Ti wazena miyanê nê diyarê bêveng û bêteşqelî di ceng û cîdalê viraza ki herkes binê lingan di pa'çol bo. Ti ze înanênda sipî kewna welatê siyayan û înan xapênena û ti ê belingazan xwi rê kena kole û hêşîr.

Ey mûya sipî! Ti kam a, kamî ti riştay (erşawita) û karê to mi het di çi yo? Eke ti mêmnan a kanî îzn û destûra ki mi daya to? Eke ti bi embazey a ameya mi het, ez a embaza ki mi bi xwi ya bero gorr nêwazena. Homay zano ti zey ê maran a ki hêlînê her tebay qula xwi zanê.

Ey mûya sipî! Min xeylê gerre û gazî to ra kerdî, labelê ez vînena ki ez raşt niya, fina ti her çî ra, her kesî ra vêşêr mi het di rûmetin, çimandê mi ver o qedrin manena. Wa serê mi to rê zozan û pîroz (bimbarek) bo. Ti xwi rê zeki ti wazena- te de bigevizi.

Ez zana ti raybera mergî ya, raybera a ray a ki qet çare ci rê çiniyo. Çi rê ez riyê xwi tirş kera? Mi xortaneyda xwi ra qet xeyr nêdî ki ez pîrbîyayînda xwi ra bitersa. Mi şîrineya dinya ta'm nêkerdi ki talbîyayîna axrefî ma'dê mi tirş biko.

Wey ti serî û çiman ser ameya ey mûya sipî!..

Kurmanckî ra tadayox:
N. ELÎ

Celal Talebanî Şî Şam

Kombiyayîşdê wezîranê karanê teverî yê Tirkîye, Îran û Sûriye ki 8'ê mengda Sibati di Şam di bi tepiya, serokê Yekîtiy Nîştîmanî Kurdistanî Celal Talebanî Şî Şam, ardîmciyê Hafîz Esadî Abdulhalîm Xad-damî ya ronîşt û halê Kurdistanê Îraqî ser o ci di qisey kerd.

Heyetê PKŞ Kurdistanê Îraqî di

Dawetkerdena Parlamentoyê Kurdistanî Îraqî ser o, Partiya Ked a Şarî (Halkın Emek Partisi) ra heyetê Şî Kurdistanî Îraqî. Heyet nabeynê 3 û 11'ê Sibati di Kurdistanê Îraqî di gepra û bi mesûlan a qisey kerd. Heyetê PKŞ di Serok Ahmet Türk, mebûsan ra Zubeyir Aydar, Mahmut Kılınc, Ali Yiğit, Mehmet Sincar, Serokê Partîya Azadî û Demokrasi (Özgürlük ve Demokrasi Partisi) Sewlud İlik, Sekreterê PKŞ Ahmet Karataş û reisê belediyeyê Diyarbekirî yo kehan Mehdî Zana estbi.

Bi lehçeya Dimilkî (Kirdkî) kitabêdo newe:

SİYAMED û XECA

Siyamed û Xec a,
255 riperrî,
arêkerdax:
Koyo Berz

Adresa waştênî:
APEC Tryck-Förlag
Box 3318
163 03 Spånga
Sweden

Realîstiya H. Mizgîn

Kamiran Bêkes

Di hejmara Armancê ya 134'an de, gotarek heval Hesen Mizgîn bi navê "Kurd û realîstbûn" gelekî bala min kişand. Çi hefî û mixabin ku wê gotarê di nav rûpelên Armancê de çih gir-tiye. Gava min ev gotara xwend, weku hezar şemaq û sîle li min ketin. Lê, min av li ber dilê xwe reşand, min got qey min ji gotarê fêhm nekiriye. Min ew ji nû ve xwend. Lê.. ez nizanîm çî bibêj-im. Min hewce dît ku ez bersîvekê ji H. Mizgîn û ji ser-nivîskarê Armancê re binivîsim.

H. Mizgîn di nivîsa xwe de eşkere nişan dide, ku daxwaza Kurdistanê serbixwe "xeyal" e û ew sînoren ku Kurdistan kirine çar perçe ji wek rastiyeke dîrokî dibîne. Ji şerê çekdarî re çih nehîştîye û yekîtiya hêz û rêxistinên Kurdistanî re jî dibêje başe, lê ne pêwîst e!!!

Welatê me Kurdistan di navbera çar dewletan de, Tirkiye, İran, Iraq û Sûriyê de hatiye perçekirin. Ev dabêşkirin bûye sedemê gelek serhildanan. Loma gelê Kurdistanê jî bo bidestxistina mafê çarenûsî, serxwebûn û azadiya xwe, bi serbilindî li xwe xwedî derke-tiye. Mafê çarenûsî mafekî pîroz e. Ew di hemû lihevhatin û peymanên navneteweyî de hatiye qebûlkirin ku ew mafê hemû gelên cîhanê ye, (çi bi çûk, çi mezin, çi reş, çi sipî...). Neteweyên Yekbûyî jî wê yekê nas dikin.

Mafê çarenûsî tê wê maneyê ku her milletek maf heye ku qeder-a xwe bi destê xwe tayin bike.. Hebûna xwe ya siyasî, ekonomî û kulturî bi awakî azad biparêze. Ango, mafê hemû gelên cîhanê heye ku di çarçeveke siyasî de, di nav dewleteke milî de hebûna xwe, kultur û ekonomîya xwe biparêze û bi pêş ve bibe. De îcar şêl, çawa û statusa wê dewletê, gel bi xwe destnişan dike. Bi bi-

ryara azad a gel, ew dewlet dikare serbixwe, federal an konfederal be. Helbet çihê otonomiyê di ferhenga çarenûsiya gelan de nîne.

Mafê çarenûsiyê ji bo gelê Kurd dikare bi du awayan bête bi-karanîn:

1- Wek mafê gelê Kurdistan bi tevahî, ji bo damezirandina dewleteke Kurdistanî serbixwe û yekgirtî. Û ew bi xwe jî xeyal nîne.

2- Mafê çarenûsî ji bo gelê Kurd li her perçakî. Yanî li her beşekî Kurdistanê, gelê Kurd maf heye ku qedera xwe bi destê xwe tayin bike, dewleteke millî ya serbixwe, federal an jî konfederal damezirîne. Ev daxwaz di nav tevgera rizgarîxwaz a millî ya Kurdistanî de wek daxwazeke demokrat hatiye qebûlkirin. (Hukûmeta Kurdistanê Federal, piraniya partiyên bakurê Kurdistanê.. hwd).

Baş xuya ye, heya ku doza gelê Kurdistanê neyê çareserkirin navçaya Rojhilata Navîn aşti û ewlehîyê nabîne. Ji bo bi serketina vê doza pîroz, helbet xebata hêzên şoreşger, welatparêz û pêş-verû yê Kurd bi hev re, mercekî bingehîn e. Wek H. Mizgîn dibêje ne xeyal e. Eniya Kurdistanî li başûr mîna keke hêja ye.

Di merhela bidestxistina mafê çarenûsî û doza netewî de, gelek tiştên ku H. Mizgîn wan xeyal dibîne, qewimîne. Ez li vir dixwazim tenê hinekan binim bîra hev-alê xwe yê "realîst": Yekîtiya Îtaliya û Alemaniya. Hilweşîna Împeratoriya Rûsiya û a Osmanî. Ji nû ve yekbûna Poloniya. Jihevketina SSSR, Yugoslaviya û Çekoslovakiya. Ma gelo vana hemû ne guherînên sînoran in?! Ma ji bo çî ji xelkê re rastî ye, ji me re "xeyal" e?! "Realîstbûna" xeyalî ew e ku em wê rastiye nebinin, nas nekin û nepejirînin.

Li Hambûrgê Newroz

Li Ewropayê pîrozkirina Newrozan zû dest pê dike. Di 27'ê Sibata de Li Almanyayê li bajarê Hamburgê Newroza îsal ji aliyê HEVKAR ve hate pîrozkirin. Di şahiya Newrozê de nêzî 2000 kes beşdar bû.

Şev ji aliyê Dr. Zekî Budak ve hate vekirin. Dr. Z. Budak di axaftina xwe de li ser zulm û tada dijmin sekini û wiha got: "Rojên gelê me yê şahiyê gelek kêmin. Newroz jî ji wan roja yek e. Newroz li gelê Kurd û Kurdistanê pîroz be. Bi hemû nexweşiyê xwe ve ez mizgîniya du tiştê nuh didim we. Yek îlankirina Dewleta Federe ya Kurd e, ya din jî avabûna YEKBÛN'ê ye..."

Piştî axaftina Dr. Zekî, ji heyeta Dewleta Federe Ewad Namiq Macid li ser rewşa Kurdistanê Başûr axaftinek kir: "Ez hemû parlamentoyê cîhanê û cihetên demokratîk dawetî Kurdistanê Federe ya demokratîk dikim, da ku ew bibînin li gel hemû kêmasiyan, me civatek demokratîk ava kiriye... Ji

bona ji nû ve avakirina Kurdistanê me muhtaciyek pir mezin bi alîkariyê heye. Ji ber ku bi du alîya ambargo li ser gelê me heye...

Di şevê de li ser navê YEKBÛN Rêxistina Ewropa jî B. Stêr axaftinek kir. B. Stêr di axaftina xwe de weha got: "Avabûna YEKBÛN'ê di dîroka sosyalîstên Kurdistanê Bakur de destpêkeke hêja ye... Musteqbela wê heye, bi hêvi ye. Lê karê me neqediya ye... Em careke din gazî dikin sosyalîst, şoreşger û welatparêzên Kurdistanê, werin em li hev rûnên, li me dereng e. Em ji hev çî dixwazin? Ji me çî tê xwestin?!"

Di şevê de hozanê mezînan Şivan Perwer, Ciwan Haco, Baran, Diyar, Ejder. Hozanê Laz Fuat-Saq beşdarbûn û bi dengê xwe yê xweş şev geş kirin.

Her weha Partiya Sosyal Demokrat, Kesku û gelek partî, rêxistin û dezgeyên Alman û Kurd jî şevê re mesaj şandin..

Bavê Azad / Hamburg

BEROŞ

Mahmûd Lewendî

PAŞGOTINÎ

An jî bi gotineke din "dedîqodî". Di heşê me mêran de carê bi çih bûye û zû zû jî dernakeve: "jin her pašgotiniya dikin, dedîqodî ne, her behsa hev dikin, li paš hev gotiniya dikin, nikarin hevûdu bikişînin, ji hev diqeherin, û niznim çî û çî û çî..." Lê wek mînakî hema weha em ji xwe re suhbetêke xwe wek şerîta filmekê binin ber çavên xwe. Gelo em di wan suhbetan de qala çî dikin? Ême jî her eynî tiştin. Nivîskarên me yê mîr tîn ba hev dedîqodîya nivîskarekî din dikin. Serokên me yê mîr dedîqodîya serok an giregirekî partîyêke din dikin. Axayên me yê mîr tîn ba hev pašgotiniya axayekî din dikin...

Ka bisekinin ez ji we re qala serpehatîyêke xwe bikim. Çend roj berê ez û du hev-alên nivîskar em ji xwe re li qahwê rûniştibûn. Me suhbet dikir. Bê guman ez dibêjim suhbet, lê ji subetê wêdetir me pašgotiniya nivîskarekî din dikir, me tiştên nemayî digot. Demek derbas nebû ew nivîskar hat ba me. Silav da û rûnişt. Wekî ku qet tiştê nebûbe me hal û ehwalê hev pirsî. Bi wî re jî suhbetê me geş bû, welê geş bû ku îcar me bi hev re pašgotiniya nivîskarekî din kir. Îcar çî tesaduf,

nivîskarê ku me dedîqodîya wî dikir çima di ber qehwê re derbas nebû, wele hema ji me yek rabû û ban kirê. Camêr hat, wî jî silav da û rûnişt, me û wî jî me hal û ehwalê

hev pirsî. Suhbetê me dîsa geş bû û suhbetê berê xwe da ser riya dedîqodîyê, me dîsa bi hev re pašgotiniya nivîskarekî din kir. Saet bû çarê êvarê, ez mecbûr bûm rabim, çimkî min û jinikê me yê li çarşiyê hevûdu bidîta. Ez rabûm, min xatir ji wan xwest, hemûya bi rûkenî û dilxweşî xudahafizî li min kirin.

Lê ez ji we re sond bixwim, piştî ku ez rabûm wan dedîqodîya xwe li ser min domandine.

ÇEND SALÎ YE

Hakim ji jinika şahid dipirse:
-Tu çend salî yî?
Jinik:
-28 sal û çend meh!
Hakim:
-Yanê çawa çend meh?
Jinik:
-Yanê ez 28 sal û 115 mehî me!

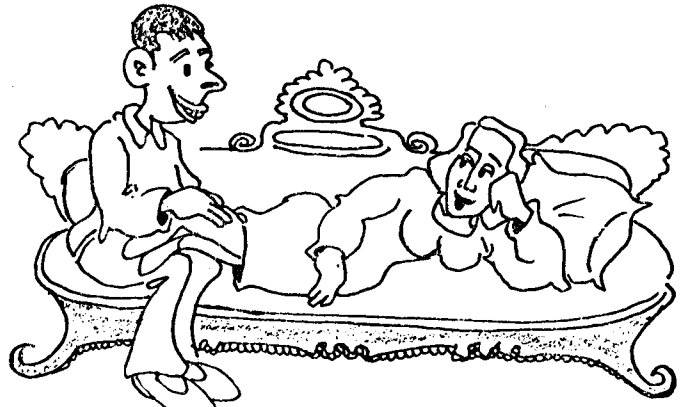

Em her şiyar in

Li gundekî Nisêbinê xort propaganda dikin û ji gundîyan re dibêjin "ji bo xelasiya welat, divê ku hûn şiyar bin".
Gundiyek:
-Birazê, ji ber dengê van top û tîfingan em qet raneketine ku em ne şiyar bin, em her şiyar in!

EZ MEYMÛNÊ NAXWAZIM

Mirovekî ji xwe re jineke dewlemend anibû. Rojekê jî jina xwe pirsî:
-Erê, te li mala bavê xwe wexta xwe çawa derbas dikir?
Jinik:
-Bi meymûnê xwe.
Mêrik:
-Yanê tu dixwazî ez ji ji te re meymûnekê bikirim?
Jinik:
-Na welleh, hema bila tu her hebî û li ba min bî, ez meymûnê naxwazim!

ne karê aqila ye lê rast e

Amadekar: Hesen Mizgîn

◆ Li bakur û başûrê dinê du qutbên jî bûzê hene. Li van deran çiyayên ji qesayê car carna bi ava behrê ve diçin. Van qesayên bi heybet û mezin gelek caran keştîyên kar, seyahatê yan jî tankêran di nagîne. Amerîkî van çiyayên ji qesayê ji satelîta taqîbê dikin û her serê saetê rapor disînin keştîyan û li gor van raporê keştî seyra xwe tayînin dikin. Çiyayên ji qesayê di rojekê de 40 km. rê distînin. Giraniya çiyakî ji qesayê dighîje heya 250.000 tonê.

◆ Dema mirov telefonê Tokyoyê dike û dixwaze ji xwe re odekê veqetîne, resepsiyonîstê otelê te bi rehetî fêhm

dike. Dataya(kompîtora) resepsiyonîst gotinên te raste rast vedigerîne Japonî.

◆ Li gor lêkolînerên Îngilîzî kesên destrast ji kesên destçep dirêjtir dijîn. Li gor encama lêkolînê dema yekî/ê destrast dibe 75 salî yê destçep di 66 saliya xwe diçe rehmetê. Lê seba vê yekê çiyê hej nayê zanîn.

◆ Aliyê rastê yê laşê mirovî jî aliyê çepê niv kîlo girantir e. Hestî û adêlê en aliyê rastê pîrr caran jî yê çepê bi qewettir in.

◆ Planeta Jipîter bi çapa xwe ji Dinê 10 car mezintir e û bi 13 hîvên xwe dişibe sistema rojê. Li gor alimên Rûsê Jipîter ji piştî 3 milyonan sal çiyê Rojê bigre. Jipîter ji gazên hidrojen û heljûmê pêk tê.

◆ Li dinê kufkarîka (Karok) herî bi emirtir li Amerîka Navîn li ser kevirê hate dîtin. Kufkarîk 40 milyon salî ye.